

Svet
Evropske unije

Bruselj, 3. marec 2021
(OR. en)

6077/20
ADD 1

Medinstitucionalna zadeva:
2018/0209(COD)

ENV 80
CLIMA 31
ENER 27
CADREFIN 23
CODEC 113

OSNUTEK UTEMELJITVE SVETA

Zadeva: Stališče Sveta v prvi obravnavi z namenom sprejetja UREDBE
EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o vzpostavitvi programa za
okolje in podnebne ukrepe (LIFE) ter razveljavitvi Uredbe (EU)
št. 1293/2013
– osnutek utemeljitve Sveta

I. UVOD

1. Komisija je 1. junija 2018 Svetu in Evropskemu parlamentu posredovala predlog uredbe o vzpostavitvi programa za okolje in podnebne ukrepe (LIFE). Predlog je del sklopa predlaganih programov financiranja Unije v okviru večletnega finančnega okvira (VFO) za obdobje 2021–2027.
2. Parlament je 11. decembra 2018 sprejel vrsto sprememb predloga, da bi se lahko začela pogajanja s Svetom¹.
3. Svet je 20. decembra 2018 sprejel delni splošni pristop², v katerem pa niso obravnavane (med oklepajema) določbe s proračunskimi posledicami ali horizontalne narave, povezane z VFO, saj Evropski svet do takrat še ni sprejel dogovora o VFO.
4. Parlament in Svet sta se po tristranskih pogajanjih dogovorila o „skupnem razumevanju“ glede vseh določb, ki niso med oklepajema, ki ga je 20. marca 2019 potrdil Odbor stalnih predstavnikov³.
5. Parlament je 17. aprila 2019 sprejel stališče v prvi obravnavi⁴, s katerim je potrdil skupno razumevanje in sprejel omejeno število sprememb predloga Komisije glede preostalega besedila.

¹ Dokument 15312/18.

² Dokumenta 15489/18 + COR 1.

³ Dokument 7479/1/19 REV 1.

⁴ Dokument 8654/19.

6. Potem ko je Evropski svet na zasedanju od 17. do 21. julija 2020⁵ sprejel dogovor o VFO, nato pa še dogovor o uredbi o VFO⁶ in s tem povezani medinstitucionalni sporazum⁷, so se nadaljevala pogajanja o predlogu, katerih rezultat je začasni dogovor med Svetom in Parlamentom z dne 17. decembra 2020.
7. Odbor stalnih predstavnikov je začasni dogovor odobril 13. januarja 2021, Odbor Evropskega parlamenta za okolje, javno zdravje in varnost hrane (ENVI) pa 15. januarja 2021.
8. Svet je ... 2021 v skladu s členom 294(5) PDEU sprejel stališče v prvi obravnavi.

II. CILJ

9. Namen predlagane uredbe o programu LIFE je vzpostaviti instrument Unije za financiranje okoljskih in podnebnih ukrepov za obdobje 2021–2027. Cilj programa LIFE je prispevati k izvajanju, posodabljanju in razvoju okoljske in podnebne politike ter zakonodaje Unije s sofinanciranjem projektov z evropsko dodano vrednostjo. Program bo nasledil in nadomestil program LIFE za obdobje 2014–2020, kot je določeno v Uredbi 1293/2013/EU.

⁵ Dokument EUCO 10/20.

⁶ Uredba Sveta (EU, Euratom) 2020/2093 z dne 17. decembra 2020 o večletnem finančnem okviru za obdobje 2021–2027 (UL L 433I, 22.12.2020, str. 11).

⁷ Medinstitucionalni sporazum z dne 16. decembra 2020 med Evropskim parlamentom, Svetom Evropske unije in Evropsko komisijo o proračunski disciplini, sodelovanju v proračunskih zadevah in dobrem finančnem poslovanju ter novih virih lastnih sredstev, vključno s časovnim načrtom za uvedbo novih virov lastnih sredstev (UL L 433I, 22.12.2020, str. 28).

III. ANALIZA STALIŠČA SVETA V PRVI OBRAVNAVI

10. Stališče Sveta v prvi obravnavi je rezultat neformalnih stikov med Evropskim parlamentom, Komisijo in Svetom, kakor je predvideno v Skupni izjavi o praktičnih ureditvah za postopek soodločanja⁸.

Kompromis, dosežen med institucijami, med drugim vsebuje ključne elemente, navedene v nadaljevanju.

Splošno

11. Upoštevana je bila struktura programa LIFE, zlasti razdelitev na področja in podprograme, kot je predlagala Komisija, vključno z vključitvijo financiranja za podporo prehodu na čisto energijo, ki se je do zdaj financirala v okviru programa Obzorje 2020.

Kar zadeva cilje programa LIFE iz člena 3, so ti podrobneje opredeljeni in pojasnjeni. Večji poudarek je bil namenjen zlasti naravi in biotski raznovrstnosti, da bi poudarili, da je ta del bistvenega pomena za program LIFE. Vključeno je bilo sklicevanje na podnebno nevtralno gospodarstvo in posebno sklicevanje na podporo izvajanju splošnih akcijskih programov Unije, da se izrecno omogoči upoštevanje naslednika sedmega okoljskega akcijskega programa⁹.

⁸ UL C 145, 30.6.2007, str. 5.

⁹ Predlog za osmi okoljski akcijski program (predlog sklepa o splošnem okoljskem akcijskem programu Unije do leta 2030) je bil predložen 14. oktobra 2020 – dokument 11987/20 – COM(2020) 652 final.

Ključna vprašanja

Finančna sredstva (člen 5)

12. Obseg finančnih sredstev za program LIFE odraža dogovor, ki ga je Evropski svet dosegel o VFO, in poznejši dogovor o uredbi o VFO, zaradi česar je nekoliko nižji kot v predlogu Komisije. Porazdelitev finančnih sredstev sledi porazdelitvi med področji in podprogrami, ki jo je predlagala Komisija.

Vključevanje podnebnih vprašanj in prizadevanja na področju biotske raznovrstnosti

13. Stališče Sveta (člen 19(5) in uvodna izjava 29) odraža dogovor Evropskega sveta o VFO in poznejši dogovor o uredbi o VFO, da se cilj za proračunsko porabo, povezano s podnebjem, poveča s 25 % na vsaj 30 %. Pričakuje se, da bo k doseganju tega cilja prispevalo 61 % finančnih sredstev programa LIFE.
14. Pomen porabe, povezane z biotsko raznovrstnostjo, in razvoja metod za sledenje takšni porabi je bil izpostavljen z vključitvijo dogovora o prizadevanjih na področju biotske raznovrstnosti v medinstitucionalni sporazum, povezan z VFO, v program LIFE. Glede na navedeno program LIFE prispeva k vključevanju ukrepov na področju biotske raznovrstnosti v politike Unije in doseganju splošne ambicije, da se za cilje biotske raznovrstnosti v letu 2024 nameni 7,5 % letne porabe v sklopu VFO, v letih 2026 in 2027 pa 10 %, ob upoštevanju obstoječih prekrivanj med podnebnimi cilji in cilji na področju biotske raznovrstnosti (člen 19(5) in uvodna izjava 16).

Izvajanje financiranja (člen 9)

15. Določen je bil podrobnejši okvir za izvajanje financiranja, ki zagotavlja, da je financiranje usmerjeno v prednostne ukrepe in projekte. V skladu s tem je treba vsaj 85 % proračuna za program LIFE dodeliti za nepovratna sredstva, med drugim za financiranje strateških projektov na področju narave v okviru podprograma za naravo in biotsko raznovrstnost, strateških integriranih projektov v okviru podprogramov, povezanih s krožnim gospodarstvom in podnebnimi ukrepi, ter projektov, povezanih s tehnično pomočjo.
16. Poleg tega so bile skupne najvišje stopnje sofinanciranja v sami uredbi LIFE določene na ravneh, ki so potrebne, da bi program lahko vzdrževal učinkovito raven pomoči. Nadalje in zaradi upoštevanja prilagodljivosti, ki je potrebna za odziv na obstoječi nabor ukrepov in subjektov, je treba v večletnih delovnih programih določiti specifične stopnje sofinanciranja.

Merila za dodelitev in geografska uravnoteženost (člena 9 in 11(4))

17. Dogovorjeno je bilo, da se zagotovi splošnejša usmeritev za izvajanje financiranja, tako z vidika meril za dodelitev sredstev kot za doseganje geografske uravnoteženosti v okviru programa LIFE. Izrecno je navedeno, da je kakovost glavno merilo pri dodelitvi projektov v okviru programa LIFE in da si Komisija prizadeva za učinkovito geografsko pokritost po vsej Uniji, ki temelji na kakovosti. Za lažje izvajanje ciljev programa po vsej EU in spodbujanje visoke kakovosti projektnih predlogov bo zagotovljeno financiranje za krepitev zmogljivosti v zvezi z dejavnostmi organov držav članic, katerih cilj je povečati učinkovito participacijo v projektih v okviru programa LIFE. Najvišji znesek, dodeljen za nepovratna sredstva za podporo krepitvi zmogljivosti za države članice z „nizko stopnjo uspešne participacije“, znaša 15 milijonov EUR, pri čemer najvišje stopnje sofinanciranja za projekte ne presegajo 95 % upravičenih stroškov.

Večletni delovni programi (člen 18)

18. V stališču Sveta je določeno, da prvi večletni delovni program traja štiri leta, drugi pa tri leta. Poleg tega so za boljše oblikovanje in usmerjanje načrtovanja ukrepov v primerjavi s predlogom Komisije podrobneje opredeljeni elementi, ki jih morata vsebovati ta delovna programa, med drugim:
- kazalniki uspešnosti za vsak podprogram;
 - nadaljnja razčlenitev in opredelitev dodeljevanja sredstev, vključno z navedbami najvišjih zneskov za nekatere vrste nepovratnih sredstev in stopenj sofinanciranja (glede na določbe o izvajanju financiranja);
 - okvirni časovni razporedi za razpise za zbiranje predlogov, izbirni postopek in merila za dodelitev za predložitev projektov.

Komisija mora pri pripravi delovnih programov zagotoviti, da se izvede posvetovanje z deležniki.

19. Postopek za sprejetje večletnih delovnih programov je zdaj podrobno določen v uredbi LIFE. Delovna programa bosta sprejeta z izvedbenimi akti.

Trajanje in retroaktivnost (člena 1 in 26)

20. V predlogu Komisije je bil program LIFE časovno neomejen. Da bi zagotovili, da bo Komisija pripravila nov predlog za program financiranja okoljskih in podnebnih ukrepov za naslednji VFO, kar bi sozakonodajalcema omogočilo, da cilje in prednostne naloge ponovno preučita skupaj s Komisijo, je v stališču Sveta podrobno določeno, da se program LIFE vzpostavi za trajanje VFO za obdobje 2021–2027. Trajanje programa LIFE je usklajeno s trajanjem VFO.

Da bi zagotovili nemoten in neprekinjen prehod med prejšnjim programom LIFE (2014–2020) in novim programom LIFE ter uskladili začetek programa LIFE z začetkom VFO, je predvidena retroaktivna uporaba. Program LIFE se tako uporablja od 1. januarja 2021.

Druga vprašanja

21. Besedilo uredbe je bilo posodobljeno, da bi odražalo razvoj na področju okoljske in podnebne politike, zlasti z vključitvijo sklicevanj na evropski zeleni dogovor.
22. Podpira se predlog Komisije v zvezi s sodelovanjem tretjih držav v programu LIFE (člen 6) (ki odraža tudi dogovor Evropskega sveta iz julija 2020). Kar zadeva financiranje dejavnosti zunaj EU, je v stališču Sveta dodana posebna in omejena določba o financiranju podpore za organizacijo večstranskih konferenc zunaj EU (člen 11(5)).
23. Nekatere določbe in uvodne izjave horizontalne narave so bile prilagojene, da se zagotovi uskladitev med programi financiranja VFO (zlasti člen 16).
24. Komisija je predlagala, da se ukine uporaba posebnega logotipa LIFE, vendar je bil v stališču Sveta ohranjen (Priloga III).

IV. SKLEP

25. V stališču Sveta v prvi obravnavi je v celoti upoštevan kompromis, ki sta ga v pogajanjih dosegla Svet in Evropski parlament ob pomoči Komisije. Kompromis je s pismom (z dne 15. januarja 2021), naslovljenim na predsednika Odbora stalnih predstavnikov, potrdil predsednik Odbora ENVI Evropskega parlamenta. Predsednik Odbora ENVI je v tem pismu navedel, da bo predsednik v primeru, če Svet kot stališče v prvi obravnavi sprejme začasno dogovorjeno besedilo, potem ko ga bo pregledala pravnolingvistična služba, priporočil, da se stališče Sveta v drugi obravnavi Parlamenta sprejme brez sprememb.
-